

**Hans Mogendorff /Nathan Mageen
Zwischen Abend und Morgenrot.
(Van zonsondergang tot dagenraad)**

Samenvatting van het boekje dat hij schreef over de oorlogstijd, voor zover van toepassing op zijn verblijf in Soest.

Hans Mogendorff werd in 1922 in Düsseldorf geboren maar emigreerde/vluchtte in 1937 naar Nederland. Hij sloot zich aan bij de Palestina pioniers, die zich voorbereidden door met name landbouwvaardigheden op te doen, op vertrek naar Palestina. Dat is ook de reden dat hij toegelaten werd, namelijk dat hij niet hier zou blijven. De grenzen voor Joden die probeerden te vluchten uit nazi-Duitsland waren praktisch gesloten. Tijdens de oorlog werd hij lid van de Westerweel-groep die samenwerkte met de Joodse pioniers in het verzet.

Aan het einde van de zomer van 1942, toen de oproepen voor tewerkstelling in het oosten kwamen, dook Hans onder. Hij was toen net een paar dagen getrouwd met Sophie (Fieke) de Winter. Van het verzet kreeg hij een vals persoonsbewijs op naam van Adrian (Addie) Kranz Josef Klerkx. Sophie kreeg de naam Elisabeth Mensink.

Ondergedoken bij Dirk Kroon en volop actief

Na een paar dagen op tussenadressen kwam Hans terecht in de villa "MI-EH" van Dirk Kroon, zijn vrouw Marrigje en hun zoon Dirk Kroon aan de Wieksloterweg WZ 3A. De heer des huizes was een gepensioneerde hoge ambtenaar, die op verschillende ministeries gewerkt had. Marrigje fokte pekineesjes. Marrigje deed het huishouden zelf (ze was geboren in 1875) en had gouden handen. Hans kreeg al snel een goede verhouding met zoon Dirk, die in het verzet bleek te zitten. Als taak kreeg Hans het aanleggen van een groentetuin aangewezen op een braakliggend stuk grond bij de villa. Hij was tenslotte als Palestinapionier opgeleid om boer te worden.

Met zijn valse papieren reisde Hans met de trein en haalde hij Fieke op die ook terecht kon op de Wieksloterweg. Ook maakte hij reizen voor het verzet.

Begin oktober 1942 hoorden Hans en Fietje dat de ouders van Hans en de moeder van Fietje opgepakt waren en via Westerbork naar Auschwitz gedeporteerd waren. Ze wisten nog niet van de gaskamers maar waren zich er heel erg van bewust dat de overlevingskansen van degenen die naar Auschwitz afgevoerd werden, vrijwel nihil waren.

Er ontwikkelde zich een hechte vriendschap tussen Dirk en Hans. Onder Dirks naam volgde Hans een schriftelijke cursus in Architectuur om de lange winteravonden door te komen.

Dirk was plaatsvervangend commandant van de plaatselijke vrijwillige brandweer, die zich in dienst had gesteld van de verzetsbeweging "Vrij Nederland". Achter de villa stond een klein hutje dat diende als werkplaats voor Dirk. Aanvankelijk was dat hutje verboden gebied maar na twee weken werd Hans ingewijd in de geheimen van dat hutje.

Vanuit het militaire vliegveld Soesterberg stegen bommenwerpers op om Engeland te bombarderen. Als er een defect aan het vliegtuig was keerden deze terug naar Soesterberg en lieten hun bommen in zee vallen. Soms kwamen deze bommen in de duinen terecht. De brandweer van Soest rukte dan, na een tip van het verzet, uit om die blindgangers op te halen. Dirk maakte deze in zijn hutje onklaar en Hans hielp hem daarbij. Dirk tekende de dwarsdoorsnede van de bom en de ontstekingskop. Van deze tekeningen werd een microfilm gemaakt die naar Engeland werd gesmokkeld omdat de Duitsers bij de ontwikkeling van bommen ver voorliepen op de geallieerden.

Het plan ontstond om het bevolkingsregister van Soest te ontvreemden. Hans bedacht een oplossing om de kaarten in zakken te verstoppen afgeleid van iets wat hij vroeger op school gehoord had. Om Attila de Hun op een geheime plaats te begraven werd de rivier de Arno bij Verona tijdelijk verlegd. Attila werd begraven in de droge rivierbedding, waarna de Arno weer teruggeleid werd in zijn oorspronkelijke bedding. Zo werd besloten om een sloot met een dam af te sluiten, een gat te graven in de bedding en daar de zak met kaarten in te verstoppen waarna de dam weer weggehaald zou worden.

In de nacht van 22 mei 1943 werd brandgesticht in het bos bij de luchthaven Soesterberg om de Duitsers af te leiden. De vader van een van de brandweermannen, die een slagerij had, gaf zijn zoon een zak met scherpe peper om de speurhonden in de war te brengen. Alles verliep volgens plan. Om twee uur 's nachts werden de zakken begraven en om drie uur stroomde het water weer.

Een maand na dit avontuur namen Hans en Fietje afscheid van Dirk Kroon. 'We konden toen niet bevroeden dat dit een afscheid voor altijd zou zijn'.

AFSLUITEND

Veel later hoorde Hans dat de kaarten na de oorlog weer opgegraven waren en dat slechts de randen van de kaarten door water waren aangetast.

In juni 1943 begonnen Hans en Fietje aan de lange weg, die hen via België en Frankrijk naar Spanje zou brengen. Zij werden echter bij de grens naar België na verraad gearresteerd maar door hun valse paspoorten niet als Joden herkend. Hans werd voor de Arbeitsdienst naar Duitsland gestuurd en Fietje werd vrijgelaten. Na veel wederwaardigheden werden beiden weer herenigd. Het stel dat inmiddels twee kinderen had emigreerde in 1947 naar Israël, waar ze hun namen in 1950 veranderden in Nathan en Bina Mageen.